

[Thorvil Kristensen.]

gettet. Det kan jeg jo kun være tilfreds med. Det er den finanspolitiske linie, vi har fulgt i de seneste år, og vi er enige med den høje regering på dette punkt. Jeg vil dog gerne sige, at således som udsigterne er for statsfinanserne i øjeblikket, kan man ikke regne med et overskud, der er værd at tale om. Der er stort set udsigt til balance, og da der ikke er bebudet nogen besparelser, får man uvilkaarligt det indtryk, at hvis der menes noget med ordet „overskud“, menes der skatteforhøjelse. Jeg vil gerne rette det spørgsmål til den højtærede finansminister: Er det det, der er tanken, at der skal tilvejebringes et reelt overskud ved hjælp af skatteforhøjelser? Man har jo talt om større skatter på de større indtægter, på visse arveparter o.s.v. Det er klart, at man vil bedømme et reelt overskud anderledes, hvis det skal tilvejebringes ved skatteforhøjelser, end hvis det skal tilvejebringes ved besparelser. Det vil vi derfor gerne have lidt nærmere besked om.

Iøvrigt vil jeg gerne sige, at den mest interessante størrelse i ethvert statsbudget er udgifterne, fordi det er dem, der i det lange løb også bestemmer skatternes højde. Man kan altid lægge det enkelte års skatter således, at de godt og vel eller knap nok dækker udgifterne, men i det lange løb må det naturligvis være udgifterne, der bestemmer skatternes højde, og derfor er det først og fremmest udgiftssiden af budgettet, der har interesse. Her fortsatte den højtærede finansminister i sin fremsættelsestale nogle betragtninger, som jeg anstillede i den tilsvarende fremsættelsestale for et år siden, om den udvikling, vi er inde i med hensyn til de offentlige budgetters og da særlig de offentlige udgifters omfang.

Jeg vil gerne gå lidt nærmere ind på disse betragtninger. Den højtærede finansminister inddrog under de offentlige budgetter både statsbudgettet, kommunernes budget og budgettet for de sociale kasser, arbejdsløsheds- og sygekasser o. s. v. Man kunne måske sætte et spørgsmålstegn ved de sidste, men jeg indrømmer, at der er adskilligt, der taler for at tage dem med. Den højtærede finansminister kommer til det resultat, at de offentlige budgetter, altså de offentlige udgifter, stort set androg ca. 18 pct. af bruttonationalproduktet før krigen — ikke af

nationalindkomsten, som den ærede ordfører for socialdemokratiet sagde, men af bruttonationalproduktet — og at tallet i dag var steget til ca. 22 pct. Der står ganske vist om indtægterne, at de er lige ved 6 milliarder kr., hvilket er 21 à 22 pct., men at udgifterne er godt 6 milliarder kr., hvilket er 22 à 23 pct. Vi kan vel stort set runde af og sige, at budgettet er ca. 6 milliarder kr. eller ca. 22 pct., altså stadig af bruttonationalproduktet, og at statens andel heraf er steget fra 54 pct. før krigen til 64 pct. i dag. Det er også nævnt af den højtærede finansminister.

Jeg vil imidlertid gerne gøre et par formelle bemærkninger om disse beregninger. Jeg ved nok, at man i visse internationale sammenstillinger bruger at sammenligne skattebyrden med bruttonationalproduktet. Det er vel også den størrelse, der er lettest at beregne, bl. a. fordi afskrivninger er ret vanskelige at vurdere. Jeg vil dog gerne sige, at efter mit skøn — og jeg tror ikke, den højtærede finansminister vil modsige mig — er bruttonationalproduktet en noget problematisk størrelse at sammenligne de offentlige budgetter med. Deri er jo nemlig indbefattet varepriserne, forhøjet, som de er, med de indirekte skatter. Jeg nævner blot et eksempel på, hvad det betyder. Hvis vi besluttede os til at afskaffe alle de direkte skatter her i landet og forhøjede de indirekte tilsvarende, ville bruttonationalproduktet stige med ca. 3 milliarder kr., uden at Danmark var blevet rigere af den grund. Omvendt ville det falde med 3 milliarder kr., hvis vi afskaffede de indirekte skatter og lavede dem om til direkte. Jeg tror, vi får en bedre målestok for landets økonomiske stilling ved ikke at regne med bruttonationalproduktet, men derimod med selve nationalindkomsten, det vil sige, at vi skal se bort fra de indirekte afgifters andel i varepriserne, fra afskrivninger og vedligeholdelser og endvidere fra den del af nationalproduktet, der går til forrentning af gæld til udlandet. Herved kommer vi ned på selve nationalindkomsten, det, der står til rådighed for det danske samfund til forbrug og opsparing.

Jeg har prøvet at regne den højtærede finansministers procenttal om på grundlag af nationalindkomsten i stedet for bruttonationalproduktet. Det er for så vidt let for